

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 22 april 2026

Betreft Nadere vragen over voortgang Programma Small Modular Reactors;
Kernenergie

Ons kenmerk

KGK_DGKE / 105610167

Uw kenmerk

180401

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de leden van de fractie van BBB over de voortgang van het Programma Small Modular Reactors (kenmerknummer 18040), ingezonden op 31 maart 2026.

Hoogachtend,

Jo-Annes de Bat
Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei

18040

1

U geeft aan dat de aanleg van een SMR een forse ruimteclaim legt van 10 tot 15 hectare voor de installatie en nog eens 20 tot 30 hectare voor het bouwterrein, terwijl de gemeente Opmeer juist aangeeft dat de ruimteclaim relatief beperkt is. Kunt u aangeven hoe u tot deze forse ruimteclaim komt terwijl SMR's bijvoorbeeld ook worden gebruikt op schepen?

Antwoord

De studie 'Ruimtelijke en Energetische inpassing Small Modular Reactors (SMR's) bij de industrie'¹ waar u aan refereert heeft expliciet gekeken naar middelgrote (50-250 MWe) en grote SMR's (GEN III+ en GEN IV, 250-500 MWe). Naast de grote en middelgrote SMR's zijn ook kleinere SMR's en microreactoren in ontwikkeling. Deze groep is niet meegenomen in deze studie waarbij SMR-toepassing bij de industrie werd onderzocht, omdat ze veelal voor afgezonderde locaties zijn bestemd en vanwege hun beperkte vermogen geen betekenisvolle bijdrage kunnen leveren binnen de scope van dit specifieke clusteronderzoek. De ruimteclaim van 10 tot 15 hectare voor de installatie en 20 tot 30 hectare voor het bouwterrein is gebaseerd op de categorie grote SMR's. Voor middelgrote SMR's (50-250 MWe) heeft het onderzoek een ruimteclaim van 3 tot 10 hectare voor de installatie en 6-20 hectare voor het tijdelijke bouwterrein bepaald.

Dat verklaart waarom de ruimteclaim uit eerdergenoemd onderzoek, waar grote en middelgrote SMR's zijn meegenomen, niet overeenkomt met de ruimteclaim voor o.a. de toepassing op schepen; in het laatste geval hebben we het over zogeheten *micro-reactoren* die geen onderdeel waren van het onderzoek.

2

U erkent de enorme en snelle groei van AI-datacenters, maar stelt dat de ontwikkeling daarvan veel sneller gaat dan SMR's gebouwd kunnen worden, waardoor u locaties niet op voorhand wilt koppelen. Hoe gaat u de lokale leefomgeving (zoals in Hollands Kroon) beschermen tegen de ruimtelijke gevolgen van de stroomvraag van *hyperscales*, als de beloofde 'eigen' stroomvoorziening via een SMR voorlopig nog toekomstmuziek is?

Antwoord

De bescherming van de lokale leefomgeving is onderdeel van de vergunningaanvraag die een initiatiefnemer zal moeten indienen op het moment dat deze een datacenter wil gaan bouwen. Via de wet- en regelgeving die hiervoor dus geldt in Nederland (zoals de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving) is deze bescherming geregeld.

¹ Bijlage bij Kamerstukken II 2025/26, 32645, nr. 164

3

Gezien de grote stroomvraag van AI-fabrieken en datacenters, de netcongestie en de overcapaciteit van datacenters in Nederland, vragen de leden zich af waarom u vergunningen voor dergelijke initiatieven niet koppelt aan de verplichting van een eigen stroomvoorziening (al dan niet door een SMR)?

Antwoord

Het Rijk is geen bevoegd gezag voor datacenters, dat zijn gemeenten. Gemeenten gaan over de eisen waaraan vestiging van een datacenter moet voldoen.

4

U stelt dat besluitvorming over SMR's op puur gemeentelijk niveau niet wenselijk is vanwege 'gemeentegrensoverschrijdende effecten' zoals evacuatiegebieden. Hoe zorgt u ervoor dat lokale projecten niet belemmerd of vertraagd worden door regels die provinciaal of landelijk nog bedacht moeten worden?

Antwoord

Het kabinet heeft gekozen voor een aanpak waarbij het Rijk voor een eerste SMR-project bevoegd gezag zal zijn. Dit is ongeacht het vermogen en/of het ruimtelijk beslag van het SMR-project. Afhankelijk van de *lessons learned* bij het eerste project zal vervolgens de provincie of het Rijk voor volgende SMR's optreden als bevoegd gezag. Deze aanpak is opgesteld op basis van de simulaties uitgevoerd onder het SMR-programma, waarbij het 'decentraal, tenzij'-principe centraal heeft gestaan. De achterliggende gedachte hierbij is om zowel de kracht van de regio te benutten als regie te behouden over ontwikkelingen. Daarnaast geeft dit ook een kans om het bestuurlijk draagvlak verder te verstevigen voor de realisatie van SMR's.

Het kabinet ziet dat onzekerheid een grote vertragende factor kan zijn in de ontwikkeling van SMR's en ziet het bieden van zekerheid waar dat kan als een optie om realisatie te versnellen. Doordat bij het eerste project de regierol bij het Rijk ligt, is het mogelijk om uit dat project te leren over knelpunten en mogelijke risico's, om zo mogelijk versnellingsopties te vinden voor volgende projecten.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Aan de Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei
Cc de Minister van Klimaat en Groene Groei

Auteur

Datum aangemaakt

2 april 2026

Kenmerk

KGG_DGKE / 105607118

Kopie aan

Bijlage(n)

2

nota
TER BESLISSING

Nadere vragen over voortgang Programma Small
Modular Reactors; Kernenergie

Parafenroute

Aanleiding

Op 31 maart 2026 zijn vragen aan u voorgelegd door de fractie van de BBB van de Eerste Kamer. De vragen gaan over de voortgang van het Programma Small Modular Reactors en in het bijzonder het lokale project in Opmeer nabij Hollands Kroon. De brief aan de Eerste Kamer met voorgestelde antwoorden treft u aan in bijlage 1, de brief van de BBB fractie vindt u in bijlage 2.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgevoegde beantwoording aan de Eerste Kamer te verzenden.

Kernpunten

Deze vragen zijn gesteld naar aanleiding van de brief van uw voorganger van 26 januari jl. betreffende de voortgang van het Programma Small Modular Reactors. De leden van de fractie stellen de volgende vragen:

- Kunt u nader toelichten hoe u komt tot de ruimteclaim die volgens u nodig is voor de aanleg van een SMR, namelijk 10-15 hectare voor de installatie en 20 tot 30 hectare voor het bouwterrein? U geeft in uw reactie uitleg over de focus van de studie waar deze getallen in voorkomen.
- Hoe gaat u de lokale leefomgeving beschermen tegen de ruimtelijke gevolgen van stroomvraag van *hyperscale*? U geeft in uw reactie aan dat hiervoor wet- en regelgeving bestaat.
- Kunt u vergunningen voor initiatieven die een grote stroomvraag kennen zoals datacenters niet koppelen aan de verplichting van een eigen

Ontvangen BPZ

stroomvoorziening? U geeft in uw reactie aan dat een dergelijke verplichting niet bij het Rijk ligt.

- Hoe zorgt u ervoor dat lokale projecten niet belemmerd of vertraagd worden als besluitvorming over SMR's op gemeentelijk niveau niet wenselijk is? U geeft in uw antwoord aan dat het bieden van zekerheid belangrijk is om eventuele vertraging tegen te gaan. Via de eerste projectprocedure waar een regierol bij het Rijk is neergelegd kan er geleerd worden uit dit project over knelpunten en mogelijke risico's en kunnen zo mogelijk versnellingsmogelijkheden worden gevonden voor volgende projecten.